

Sectoraal comité voor de Federale Overheid

Beraadslaging FO nr 20/2014 van 10 juli 2014

Betreft: Beraadslaging houdende aanvulling, wat Kind en Gezin betreft, van de beraadslaging FO nr. 18/2012 van 28 juni 2012 om persoonsgegevens te kunnen opvragen bij de FOD Financiën met het oog op controle van het hanteren van correcte inkomensgegevens, in het kader van de regelgeving rond inkomensgerelateerde ouderbijdrage in de zelfstandige kinderopvang (AF-MA-2014-033)

Het Sectoraal comité voor de Federale Overheid;

Gelet op de wet van 8 december 1992 *tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens* (hierna WVP), inzonderheid de artikelen 31 *bis* en 36 *bis*;

Gelet op het koninklijk besluit van 17 december 2003 *tot vaststelling van de nadere regels met betrekking tot de samenstelling en de werking van bepaalde sectorale comités opgericht binnen de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer*, inzonderheid artikel 18;

Gelet op de aanvraag van Kind en Gezin ontvangen op 06/05/2014;

Gelet op de aanvraag van het technisch en juridisch advies gericht aan de Federale Overheidsdienst Fedict op 24/06/2014;

Gelet op het technisch en juridisch advies ontvangen op 10/07/2014;

Gelet op het verslag van de Voorzitter;

Beslist op 10 juli 2014, na beraadslaging, als volgt:

I. VOORWERP VAN DE AANVRAAG

1. Kind en Gezin (hierna de aanvrager) is een intern verzelfstandigd agentschap van de Vlaamse overheid, ingericht bij decreet van 30 april 2004¹. *"Het heeft als opdracht om actief bij te dragen tot het welzijn van jonge kinderen en hun gezinnen door dienstverlening op de beleidsvelden preventieve gezinsondersteuning, kinderopvang en adoptie.."*²

2. De aanvrager kreeg in de Vlaamse reglementering omtrent de inkomensgerelateerde ouderbijdrage in de zelfstandige kinderopvang een rol. De gezinnen maken daartoe hun inkomen bekend aande aanvrager, zodat de berekening van de bijdrage op basis van het inkomen mogelijk is. Deze rol van de aanvrager wordt geregeld in de bepalingen van artikel 3 tot en met 8 van het ministerieel besluit van 17 maart 2008³.

3. De aanvrager verkreeg voor deze controlerol een machtiging van het Comité.

4. Intussen meldde de aanvrager twee wijzigingen.

5. De aanvrager ontwikkelde een webmodule voor de ouders om hen zelf het inkomenstarief te laten (her)berekenen. Deze webmodule⁴ werd ontwikkeld conform de wetgeving die vanaf 1 april 2014 van toepassing is (zie hierna). De aanvrager wenst derhalve de gegevens niet enkel voor controlerende doeleinden doch ook voor berekeningsdoeleinden te (laten) gebruiken.

6. Daarnaast verschenen in het Staatsblad van 13 januari 2014 twee besluiten van de Vlaamse Regering die een impact hebben op de werking van de aanvrager. Het gaat om volgende besluiten :

Besluit van de Vlaamse Regering van 22 november 2013 houdende de subsidies en de eraan gekoppelde voorwaarden voor de realisatie van specifieke dienstverlening door gezinsopvang en groepsopvang van baby's en peuters, hierna "het Besluit houdende de subsidies";

¹ Decreet van 30 april 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Kind en Gezin, B.S., 7 juni 2004.

² <http://www.kindengezin.be/over-kind-en-gezin/wat-doen-we/>

⁴ <https://mijn.kindengezin.be/aanmelden>

Besluit van de Vlaamse Regering van 22 november 2013 houdende de vergunningsvoorwaarden en het kwaliteitsbeleid voor gezinsopvang en groepsopvang van baby's en peuters, hierna "het Besluit houdende de vergunningsvoorwaarden".

7. Beide Besluiten traden in werking op 1 april 2014⁵ en werden genomen in uitvoering van het Decreet kinderopvang van baby's en peuters van 20 april 2012⁶.

8. De huidige machtiging verleend bij beraadslaging FO nummer 18/2012 voorziet dat er gebruik wordt gemaakt van het gezamenlijk belastbaar beroepsinkomen (of indien dit niet wordt teruggevonden het gezamenlijk belastbaar inkomen). Sinds 1 april 2014 moet, volgens de Vlaamse besluiten, bij de berekening en de controle, er rekening gehouden worden met een ander gegevenstype, genaamd "het gezamenlijk belastbaar inkomen voor de aftrek van de aftrekbare bestedingen" (zie hierna)⁷.

II. ONDERZOEK VAN DE AANVRAAG

A. ONTVANKELIJKHEID

9. Krachtens artikel 36*bis* WVP, "vereist elke elektronische mededeling van persoonsgegevens door een federale overheidsdienst of door een openbare instelling met rechtspersoonlijkheid die onder de federale overheid ressorteert een principiële machtiging (van het bevoegd sectoraal comité)".

10. Het is de taak van dit Comité om na te gaan "of deze mededeling enerzijds nodig is voor de implementatie van de opdrachten die toevertrouwd worden door of krachtens de wet aan de vragende federale overheid en anderzijds of deze mededeling in zijn diverse aspecten compatibel is met al de geldige normen inzake de bescherming van de persoonlijke levenssfeer wat de verwerking van de persoonsgegevens betreft." (Parl.Doc 50, 2001-2002, nr. 1940/004).

11. Onderhavige machtigingsaanvraag heeft betrekking op een elektronische gegevensstroom vanuit de FOD Financiën naar de aanvrager. Het Comité is derhalve bevoegd.

B. TEN GRONDE

1. FINALITEITSBEGINSEL

⁵ Artikel 67 van het besluit houdende de subsidies en artikel 75,3° het besluit houdende de vergunningsvoorwaarden.

⁶ B.S., 15 juni 2012.

⁷ Artikel 1,7° van het besluit houdende de subsidies

12. Artikel 4, § 1, 2°, WVP laat de verwerking van persoonsgegevens slechts toe voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden en de gegevens mogen bovendien niet verder worden verwerkt op een wijze die onverenigbaar is met die doeleinden.

13. De aanvrager wenst te beschikken over het gezamenlijk belastbaar inkomen voor de aftrekbare bestedingen, zodat op basis van dit aanvullend gegeven de inkomensgerelateerde ouderbijdrage kan worden berekend door de ouders via de webmodule van de aanvrager voor zowel erkende en gesubsidieerde kinderopvang als zelfstandige kinderopvang. Indien het gezinsinkomen vermindert met 20 % of meer in de periode van drie jaar waarvoor de bijdrage wordt vastgesteld, dan kan de ouder de bijdrage herberekenen

14. Daarnaast stelt de aanvrager dat indien het inkomenstarief, dat wordt toegekend, berekend wordt op basis van minder nauwkeurige inkomensgegevens, dan kan dit rechtstreeks een grote extra maar onterechte uitgave betekenen voor de overheid. Een zo goed mogelijke controle van de basis waarop het inkomenstarief wordt berekend, nl. het gezamenlijk belastbaar inkomen voor de aftrek van de aftrekbare bestedingen dringt zich dus op.

15. Het Comité stelt aldus vast dat, onverminderd de reeds gemachtigde doelstelling (controle), de gegevensverwerkingen voor welbepaalde en uitdrukkelijk omschreven doeleinden (berekening of herberekening) zullen plaatsvinden. Het brengt in herinnering dat de gevraagde gegevens enkel met het oog op deze doeleinden (berekening en controle) mogen verwerkt worden.

16. Gelet op artikel 5, c) en e) WVP⁸ is de gegevensverwerking in hoofde van de aanvrager gerechtvaardigd. De aanvrager is immers bevoegd⁹ om taken uit te voeren conform haar oprichtingsdecreet van 30 april 2004, het Decreet kinderopvang van baby's en peuters van 20 april 2012¹⁰ en de uitvoeringsbesluiten van dit Decreet.

17. Aangaande de vereiste van verenigbaarheid met het oorspronkelijk doeleinde, wijst het Comité er op dat de doorgifte van bepaalde gegevens van de FOD Financiën aan de aanvrager een latere verwerking van gegevens vormt die verschilt van het doeleinde van de oorspronkelijke

⁸ "Art. 5. Persoonsgegevens mogen slechts verwerkt worden in één van de volgende gevallen: (...)

c) wanneer de verwerking noodzakelijk is om een verplichting na te komen waaraan de verantwoordelijke voor de verwerking is onderworpen door of krachtens een wet, een decreet of een ordonnantie; (...)

e) wanneer de verwerking noodzakelijk is voor de vervulling van een taak van openbaar belang of die deel uitmaakt van de uitoefening van het openbaar gezag, die is opgedragen aan de verantwoordelijke voor de verwerking of aan de derde aan wie de gegevens worden verstrekt; (...)"

⁹ Besluit van de Vlaamse Regering van 26 maart 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap inspectie welzijn, Volksgezondheid en gezin.

¹⁰ B.S., 15 juni 2012

verwerking. Deze latere verwerking is slechts rechtmatig indien zij niet onverenigbaar is met de finaliteit van de initiële verwerking. Dit onderzoek naar de verenigbaarheid wordt gedaan in functie van de redelijke verwachtingen van de betrokkene en van de toepasselijke wettelijke en reglementaire bepalingen.

18. Voor wat betreft de onder randnummers 13 en 14 (berekening) omschreven doelstelling blijkt uit de brochure van de aanvrager "inkomenstarief voor ouders" dat de betrokken ouders zelf zich kunnen registreren op de webmodule van de aanvrager¹¹ teneinde zelf het inkomenstarief te laten berekenen aan de hand van hun e-ID of federaal token. Door de registratie op de webapplicatie kan de aanvrager automatisch de gegevens over het inkomen en de gezinssamenstelling in de databanken van de FOD Financiën ophalen en het tarief berekenen, waarna de ouder het attest met inkomenstarief ontvangt via e-mail.

19. Ouders die niet de mogelijkheid hebben om de webapplicatie te gebruiken zullen geholpen worden door de aanvrager of door de organisator van opvang.

20. Het behoort tot de redelijke verwachtingen van de betrokkenen dat de aanvrager gebruik maakt van accurate informatie over hun gezamenlijk belastbaar inkomen voor de aftrekbare bestedingen. De betrokkenen initiëren het proces via gebruik van de webapplicatie, en kunnen ook in de module aanduiden dat zij hun inkomen niet wensen bekend te maken. In dat geval betalen zij de maximumprijs van kinderopvang¹².

21. In het licht hiervan is het Comité van oordeel dat de latere verwerking bedoeld in randnummers 13 en 14 niet onverenigbaar is (cf. artikel 4, § 1, 2°, WVP) met de primaire gegevensverwerking door de FOD Financiën.

2. PROPORTIONALITEITSBEGINSEL

2.1. Aard van de gegevens

22. Artikel 4, § 1, 3°, WVP stelt dat persoonsgegevens toereikend, terzake dienend en niet overmatig dienen te zijn, uitgaande van de doeleinden waarvoor zij worden verkregen of waarvoor zij verder worden verwerkt.

23. De aanvrager wenst bij de FOD Financiën volgend bijkomend gegeven op te vragen:

¹¹ Registratie op mijnkindengezin.be

¹² <http://www.kindengezin.be/kinderopvang/>

➤ gezamenlijk belastbaar inkomen voor de aftrekbare bestedingen¹³;

24. Artikel 1, 7° van het Besluit houdende de subsidies (zie randnummer 6) definieert als inkomen : "het gezamenlijk belastbaar inkomen voor de aftrekbare bestedingen." De artikelen 31 tot en met 34 van hetzelfde Besluit hernemen dit gegeven voor het berekenen van het inkomenstarief.

25. In haar beraadslaging nr. 18/2012 van 28 juni 2012 verzocht het Comité de aanvrager om de dossiers zo te filteren dat de gevallen waarin de ouders het inkomensonderzoek door de aanvrager weigeren en de gevallen met de hoogste inkomens niet worden meegenomen in de aanvragen tot mededeling van inkomensgegevens bij de FOD Financiën.

26. Het Comité stelt vast dat de Vlaamse regering het gebruik van het voormelde gegeven oplegt, evenals het gebruik van een attest na berekening van het inkomenstarief.

27. Mits de aanvrager de verwerkingen van de inkomensgegevens enkel en steeds met de toestemming (via de vrije, specifieke en op informatie berustende wilsuiving¹⁴) van de ouders verricht, en voor zover geen sprake is van proactieve inkomensonderzoeken door de aanvrager (bijvoorbeeld om de populatie die in aanmerking komt voor een tegemoetkoming te detecteren), is het Comité van oordeel dat de gevraagde gegevens noodzakelijk zijn teneinde de finaliteiten zoals omschreven in randnummer 13 te verwezenlijken (zie motivering in randnummer 14). Het Comité besluit dan ook dat het bij de FOD Financiën opgevraagde gegeven , noodzakelijk is conform , artikel 4, § 1, 3°, WVP.

2.2. Bewaringstermijn van de gegevens (artikel 4, § 1, 5°, WVP)

28. Aangaande de bewaringstermijn van de gegevens herinnert het Comité er aan dat de gegevens niet langer bewaard mogen worden dan nodig voor het realiseren van het doeleinde waarvoor ze werden ingezameld.

29. De attestaanvragen van de gezinnen die wensen gebruik te maken van de regeling bevatten het gezamenlijk belastbaar inkomen voor de aftrekbare bestedingen. Deze attestaanvragen worden volgens de aanvrager niet langer bewaard dan drie jaar. De aanvrager stelt dat drie jaar de maximale periode is dat een kind voorschools kan opgevangen worden. In het geval van

¹³ Dit is het verschil van het gezamenlijk belastbaar inkomen en de aftrekbare bestedingen zoals de woonbonus, onderhoudsgeld die werd betaald in het kader van een omgangsregeling, giften,...

¹⁴ Zie artikel 1 § 8 WVP.

buitenschoolse kinderopvang wordt de bijdrage om de drie jaar herberekend. Een langere bewaringstermijn is aldus niet nodig.

30. Het Comité neemt hier akte van. Het is evenwel van oordeel dat in de praktijk een onderscheid kan gemaakt worden tussen verschillende bewaringswijzen.

31. De behandeling van een hangend, "operationeel dossier" vereist een bewaring van gegevens opdat deze op normale wijze beschikbaar en toegankelijk zouden zijn voor de medewerkers die belast zijn met het beheer van het dossier.

32. Zodra een dossier kan worden gearchiveerd, moet de gekozen bewaringswijze aan de gegevens slechts een beperkte beschikbaarheid en toegankelijkheid verlenen. Een dergelijke bewaringswijze moet toelaten om een antwoord te bieden op andere mogelijke doeleinden van deze bewaring, zoals de naleving van de wettelijke voorschriften inzake verjaring of de uitvoering van een administratieve controle. Eens de bewaring niet langer nuttig is, dienen de gegevens niet langer te worden bewaard.

2.3. Frequentie van de toegang

33. De aanvrager wenst een permanente toegang.

34. Als motivering verwijst de aanvrager naar het gegeven dat gezinnen met een of meerdere kinderen jonger dan 12 jaar ten allen tijde een attestaanvraag kunnen indienen in het kader van het inkomenstarief, aangezien een kind op elk moment in het jaar kan ingeschreven worden in de kinderopvang.

35. Het Comité is van oordeel dat de vraag om permanente toegang gepast is in het licht van artikel 4, § 1, 3°, WVP.

36. De toegang wordt ook voor onbepaalde duur gevraagd. Het Besluit houdende de subsidies en de eraan gekoppelde voorwaarden zijn immers niet in de tijd beperkt. Het Comité constateert aldus dat de machtigingsaanvraag met het oog op de realisatie van de opgegeven doeleinden, voor onbepaalde duur gepast is (artikel 4, § 1, 3° WVP).

2.4. Bestemmingen en/of derden waaraan gegevens worden meegedeeld

37. Volgens de aanvrager zullen de gegevens enkel toegankelijk zijn voor de personeelsleden van de dienst Beheer en Ontwikkeling van haar afdeling Kinderopvang. Deze personen zijn belast met de opvolging van de regelgeving omtrent het inkomenstarief.

38. Enkel de aanvrager is derhalve gerechtigd om toegang te hebben tot de gegevens op een "need to know" basis. Andere actoren die in dezelfde sector werken of die een gelijkaardig doel nastreven (bvb inzake kinderopvang) mogen geen toegang krijgen tot de informatie van de FOD Financiën.

39. Het Comité ziet in het licht van artikel 4, § 1, 3° WVP geen bezwaren tegen het feit dat bovengenoemde personen toegang hebben tot onderhavige persoonsgegevens, op voorwaarde dat zij enkel van deze toegang gebruik maken binnen de perken van de taken en bevoegdheden die hen door de regelgeving werden verleend.

3. TRANSPARANTIEBEGINSEL (artikelen 4, § 1, 1°, en 9 tot 15*bis*, WVP)

40. Het Comité herinnert eraan dat een eerlijke verwerking van gegevens een verwerking is die gebeurt op een transparante wijze. Eén van de hoekstenen van een transparante verwerking, betreft de informatieplicht in de zin van artikel 9, § 2, WVP.

41. In voorliggend geval zullen de gegevensverwerkingen, voor wat de finaliteiten bedoeld in de randnummers 13 en 14 betreft, verricht worden met het oog op de toepassing van bepalingen voorgeschreven door of krachtens een wet, een decreet of een ordonnantie, in casu het voormeld Decreet van 30 april 2004 en het Besluit houdende de subsidies. Op grond van artikel 9, § 2, 2de lid, b), WVP, is in een dergelijke situatie een vrijstelling van de informatieplicht van kracht.

42. In het kader van de verwezenlijking van de finaliteiten die in de randnummers 13 en 14 zijn beschreven, betekent dit dat indien de ouders een tegemoetkoming in het inkomenstarief wensen zij hun gezamenlijk belastbaar inkomen voor de aftrekbare bestedingen en ook zichzelf kenbaar moeten maken aan de aanvrager via gebruik van de webapplicatie. Dit impliceert ook dat hun gegevens inclusief de gegevens over hun gezamenlijk belastbaar inkomen voor de aftrekbare bestedingen worden doorgegeven aan de aanvrager en daar verder worden verwerkt ter controle.

43. Uit de webmodule inkomenstarief van de aanvrager en de brochure voor de ouders van de aanvrager blijkt dat de ouder bij elke stap duidelijke informatie krijgt over de genomen stappen van

gegevensverzameling bij de FOD Financiën en het aanmaken van het inkomensattest. De ouder kan via het berekeningsinstrument aangeven of hij akkoord is met de berekening of niet.

44. Wat de voorwaarde betreft in randnummer 39 van de vorige beraadslaging FO nr. 18/2012 van 28 juni 2012 stelt het Comité vast dat de aanvrager intussen aanvullende transparantie verschaft in brochure en op de webmodule aan de aanvragende ouders.

45. Het Comité wijst evenwel op het ontbreken van een duidelijk toegankelijk privacybeleid op de website van de aanvrager, en is opnieuw van oordeel dat er voor de aanvullende gegevensstromen tussen de FOD Financiën en de aanvrager ook een zekere mate van bijkomende transparantie moet worden verzekerd op de website van de aanvrager. Uit contact met de aanvrager blijkt evenwel dat er een planning is om tegen eind 2014 de website te herzien op dit punt.

46. Minimaal dient de actuele gebruikersovereenkomst van de aanvrager te worden herzien, die alle verantwoordelijkheid van de aanvrager afwijst bij gebruik van e-mail of voor technische storingen en virussen. Het Comité acht dergelijke algemene afwijzing van verantwoordelijkheid in strijd met de verplichting van de aanvrager onder artikel 16 §§ 2 tot en met 4 van de WVP. Het Comité verzoekt de aanvrager derhalve dit punt op de website aan te passen, liefst in een apart privacybeleid. De aanvrager is hiervan bewust. Zij deelde intussen mee dat binnen korte termijn zal worden herzien.

47. Het Comité beveelt ook aan om langs de kant van de aanvrager duidelijker hulp te voorzien voor de ouders die niet beschikken over de nodige kennis of middelen om de webmodule te gebruiken. Dit kan onder meer door de Kind en Gezin lijn (informatie in de brochure), interne opleidingen, en alle voorzieningen (OCMW's,...) aan te spreken via informatiemomenten.

4. INFORMATIEBEVEILIGING

48. De identiteit van de consultant inzake informatieveiligheid werd meegedeeld. Het Sectoraal comité van de Sociale Zekerheid en van de Gezondheid verleende op 07/04/2009 (advies nr. 09/03) reeds een gunstig advies m.b.t. tot de kandidatuur van deze persoon als veiligheidsconsulent. Bijgevolg is hij ook voor het Comité aanvaardbaar.

49. Het Comité merkt op dat aan een aantal beveiligingsaspecten nog niet voldaan is, met name op het gebied van de logische beveiliging van de toegang (punt nr. 10 van de conformiteitsverklaring), de logging van de toegang (nr. 11), en het urgentiebeheer van informatiebeveiligingsincidenten (nr 13). De aanvrager deelde mee dat deze elementen zullen worden verholpen tegen eind deze zomer (voor het punt nr. 11), eind 2014 (voor punt nr. 13)

en tegen het einde van het eerste kwartaal van 2015 (voor punt 10). Het Comité neemt hier akte van doch wenst dat deze aspecten worden verholpen vooraleer de huidige machtiging kan in werking treden.

50. Voor wat de FOD Financiën betreft, heeft het Comité dienaangaande geen bijzondere opmerkingen, gelet op het feit dat deze elementen reeds werden beoordeeld in de Beraadslaging FO nr. 18/2012 van 28 juni 2012.

OM DEZE REDENEN,

het Comité

1° machtigt de aanvrager en de FOD Financiën om de verwerkingen bedoeld in de machtigingsaanvraag, uit te voeren;

2° bepaalt dat deze machtiging geldt voor zover en voor zolang de voorwaarden in de randnummers 27, 45, 46 en 49 zijn vervuld, en dat het Comité deze elementen gunstig heeft beoordeeld;

3° beslist dat het zich het recht voorbehoudt om, in voorkomend geval op geregelde tijdstippen, de effectieve en duurzame toepassing te controleren van technische en organisatorische maatregelen die conform de stand van de techniek zijn en van aard om de risico's adequaat te dekken. In dit verband gebiedt het Comité de aanvrager iedere relevante wijziging in de beveiliging van de gemachtigde verwerkingen aan het Comité mee te delen.

De Wnd. Administrateur,

De Voorzitter,

(get.) Patrick Van Wouwe

(get.) Stefan Verschuere